

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA KOMUNIKACJI.

Rok XX.

Warszawa, 1 czerwca 1938 r.

Nr 40.

Dziennik niniejszy zawiera przepisy i okólniki dawniejsze.

SPIS TREŚCI:

C Z Ę Ś Ć A.

Dział Zasobów Kolejowych.

Poz. 371. Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 17 września 1930 r. w sprawie starych zapasów węgla . . . . str.	662	Poz. 380. Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 2 sierpnia 1923 r. w sprawie współczynników wagowych węgla przy sprawdzaniu składów węglowych i skrzyń, którymi podawany jest węgiel na parowozy . . . . str.	664
Poz. 372. Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 19 sierpnia 1929 r. w sprawie zakupu materiałów . . . . str.	662	Poz. 381. Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 28 grudnia 1933 r. w sprawie sprawdzania ilości stanów materiałów zasobowych . . . . str.	665
Poz. 373. Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 8 kwietnia 1937 r. w sprawie zwrotu beczek po produktach z ropy naftowej . . . . str.	662	Poz. 382. Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 3 lutego 1927 r. w sprawie naturalnego ubytku różnych materiałów . . . . str.	666
Poz. 374. Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 8 kwietnia 1937 r. w sprawie pasów do podnoszenia okien w wagonach . . . . str.	663	Poz. 383. Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 2 czerwca 1936 r. w sprawie składowego za przechowywanie materiałów w magazynach zasobowych . . . . str.	666
Poz. 375. Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 8 kwietnia 1937 r. w sprawie zakupu materiałów aptecznych z przetargów ograniczonych . . . . str.	663	Poz. 384. Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 8 kwietnia 1937 r. w sprawie zwrotu materiałów otrzymanych z innych Dyrekcyj Okręgowych Kolei Państwowych . . . . str.	666
Poz. 376. Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 21 kwietnia 1931 r. w sprawie zakupów specjalnych . . . . str.	663	Poz. 385. Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 8 kwietnia 1937 r. w sprawie przyjmowania węgla w składach opałowych . . . . str.	666
Poz. 377. Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 13 stycznia 1931 r. w sprawie obciążenia kapitału zasobów wartością wytworów własnych . . . . str.	663	Poz. 386. Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 8 kwietnia 1937 r. w sprawie utrzymania i wymiany inwentarza użytkowego . . . . str.	667
Poz. 378. Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 6 czerwca 1935 r. w sprawie zaliczania kosztów badań materiałowych . . . . str.	664	Poz. 387. Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 8 kwietnia 1927 r. w sprawie stosowania zimowego oleju wulkanowego i sposobu obniżania punktu krzepnięcia . . . . str.	668
Poz. 379. Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 31 maja 1929 r. w sprawie cen za węgiel dostarczony Międzynarodowemu Towarzystwu Wagonów Sypialnych . . . . str.	664		

DZIAŁ ZASOBÓW KOLEJOWYCH.**371.**

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 17 września 1930 r. w sprawie starych zapasów węgla.

Przy rewizjach składnic paliwa w roku bieżącym już trzykrotnie stwierdzono węgiel leżący w składnicy dłużej, niż to wypływa z intencji p. 5-go art. 124-go „przepisów o nabywaniu i ewidencji materiałów”, nakazującego rozchodowanie węgla w kolejności dostaw.

Przypominając powyższy przepis oraz konieczność należytego nadzoru ze strony Wydziałów Zasobów nad gospodarką węglową w składnicach, Ministerstwo zauważa zarazem, że i Oddziały Mechaniczne i parowozownie powinny dbać o dobry węgiel, a to wobec zawikłań w ruchu pociągów, jakie może powodować zleżały węgiel, jakoteż z uwagi na premie węglowe.

Ministerstwo poleca natychmiastowe rozpoczęcie likwidacji starych zapasów węgla, jeżeli takowe jeszcze gdzie są i niedopuszczanie do ich tworzenia się w przyszłości i w tym celu postanawia jako uzupełnienie do wspomnianego przepisu:

1) Jako kres leżenia węgla w składnicy ustala się 1,5 roku dla sortowanych gatunków węgla Górnosląskiego (gruby, kostka i orzech la) i Dąbrowieckiego (gruby oraz kostka I i II), 1 rok dla pozostałych gatunków węgla g. śląskiego i dąbrowskiego i 8 miesięcy dla węgla krakowskiego oraz 3 lata dla brykietó. Czas ten należy uważać jako dopuszczalne maximum, które należy skracać przy pierwszych odznakach psusia się węgla od leżenia.

2) Likwidację starych zapasów węgla należy przeprowadzić za pomocą wstrzymania dopływu węgla do danej składnicy i obfitszego zasilania w niej parowozów, gdyby środki te okazały się niewystarczające, należy w ostateczności, przerzucić część starego zapasu do innych składnic.

3) Wydawanie węgla na parowozy bezpośrednio z wagonów, w celu zmniejszenia kosztów wyładunku do składu jest dopuszczalne tylko o tyle, o ile nie wywoła to powstania starego zapasu w składnicy.

4) Jeżeli figury węglowe w jakiejś składnicy są zbyt duże należy je podzielić na mniejsze, przy czym zamiast dzielenia chodnikiem, można zastosować słupki graniczne.

Nr VI/4/13179/30.

372.

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 19 sierpnia 1929 r. w sprawie zakupu materiałów.

Najwyższa Izba Kontroli zawiadamia, że niektóre Dyrekcje Kolejowe zakupują jednako-

we materiały po cenach znacznie się różniących, z czego uwidacznia się, że są dokonywane przepłaty, powodujące straty dla Skarbu Państwa.

Ministerstwo Komunikacji przypomina, że wymiana między Dyrekcjami wykazów zakupowanych materiałów, w których są wyszczególnione ceny, ma na celu ujednostajnienie cen tj. niedopuszczenie do przepłat.

Wobec powyższego Ministerstwo Komunikacji zleca przy zakupach potrzebnych materiałów, bacznie sprawdzać w otrzymanych wykazach odpowiednie ceny, płacone przez inne D. O. K. P.

Nr VI/10947/23/29.

373.

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 8 kwietnia 1937 r. w sprawie zwrotu beczek po produktach z ropy naftowej.

W celu uregulowania sprawy zwrotu beczek po produktach z ropy naftowej, oraz usprawnienia rozrachunku za te beczki, zarządzam co następuje:

1) Urzędy powinny możliwie najrychlejsze opróżniać beczki firmowe, gdyż w myśl warunków umowy firmy liczą czynsz wynajmu za każdy miesiąc.

2) Urzędy powinny odsyłać beczki:

a) będące własnością rafinerii, mających siedzibę w Drohobyczu (jak obecnie „Polmin”, „Galicja” i „Nafta”) do Pracowni do badania przetworów ropnych w Drohobyczu,

b) będące własnością rafinerii z siedzibą w innych miejscowościach, pod adresem stacji, przy której jest położona dana rafineria (np. obecnie: beczki rafinerii „Gazy ziemne” do stacji Lwów-Podzamcze, beczki rafinerii „Karpaty” do stacji Jedlicze itp.).

3) Na kwitach przesyłkowych, za którymi urzędy zwracają beczki rafineriom, należy zaznaczać:

„Zwrot beczek do rafinerii....”

4) Urzędy odsyłające próżne beczki powinny przesłać właściwej rafinerii zawiadomienie o zwrocie beczek, odpis zaś zawiadomienia Pracowni do badania przetworów ropnych w Drohobyczu, która prowadzi z Polminem rozrachunek z obrotu beczkami za wszystkie rafinerie. W zawiadomieniu tym urzędy powinny wskazać nazwę stacji, do której zwróciły próżne beczki, datę i Nr kwitu przesyłkowego, oraz wskazać z której rafinerii, kiedy i za jakim kwitem przesyłkowym beczki te w swoim czasie otrzymały.

5) Urzędy powinny zwracać rafineriom o ile możliwości te same beczki, które od nich otrzymały. W razie niemożności zwrócenia tych

samych beczek, urzędy mogą, wzamian otrzymanych beczek z olejami jasnymi, odsyłać inne, lecz tylko po olejach jasnych, za beczki zaś otrzymane z olejami ciemnymi, zwracać beczki tylko po olejach ciemnych. Za jasne uważa się oleje: gazowe, maszynowe, do dynamo, do Diesl'ów, solarowe itp., za ciemne zaś: oleje cylindrowe i wagonowe.

Zastosowanie powyższych wskazań ułatwi D. O. K. P. we Lwowie prowadzenie rejestracji i rozrachunku za beczki, dlatego też poleca się ściśle je stosować.

Nr MZ. X. 937/32.

Okólnik niniejszy otrzymuje Nr MZ. X. 937/32 wzamian dotychczasowego Nr MZ. X. 938/114 z dn. 22.VIII. 1936 r.

374.

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 8 kwietnia 1937 r. w sprawie pasów do podnoszenia okien w wagonach.

Do podnoszenia okien w wagonach osobowych należy stosować pasy skórzane, zamiast parcianych i pasmanteryjnych.

Od daty wydania niniejszego okólnika tracą moc obowiązującą zarządzenia z dnia 10.V. 1929 r. Nr VI/7383/23/29 i z dnia 13 stycznia 1936 r. Nr MZ. X. 439/151.

Nr MZ. X. 944/57.

375.

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 8 kwietnia 1937 r. w sprawie zakupu materiałów aptecznych z przetargów ograniczonych.

Pan Minister Komunikacji decyzją z dnia 6.V. rb. wyraził zgodę, aby zakupy leków i materiałów aptecznych, przeprowadzane przez Biura Sanitarne, dokonywane były z przetargów ograniczonych, do których należy wzywać firmy wyszczególnione w ustalonym przez Ministerstwo wykazie.

W razie powstania nowych firm, posiadających odpowiednie urządzenia i kierowanych przez fachowców specjalistów, które według uznania Dyrekcji, można uznać za dostatecznie gwarantujące dobroć wytwarzanych materiałów aptecznych i leków, firmy te winny być wzywane do przetargów narówni z firmami figurującymi w wykazie, a M. K. zawiadamiane o tym, w celu uzupełnienia wykazu firm. Należy również zawiadamiać Min. Kom. o zlikwidowaniu firm figurujących w wykazie.

Od daty wydania niniejszego okólnika tracą moc obowiązującą zarządzenia: z dnia 5.VI. 1936 r. Nr M. Z. X. 931/15 i z dnia 23.IX. 1936 r. Nr M. Z. X. 931/57.

Nr MZ. X. 931/22.

376.

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 21 kwietnia 1931 r. w sprawie zakupu przedmiotów specjalnych.

Jedna z Dyrekcji kolejowych zwróciła się do M. K. z prośbą o wyjaśnienie, czy zgodne byłoby z intencją M. K. zakupywanie przedmiotów specjalnych, jak obrabiarki obrotnice itp. przez Wydział Zasobów, jak tego żądają niektóre Wydziały fachowe, powołując się na p. 4 rozporządzenia M. K. Nr VI 4008/23/28 z dnia 31.III. 1928 r.

Ministerstwo wyjaśnia, że zakup takich przedmiotów specjalnych jako nietrzymanych nigdy w zapasie i niemogących obciążać kapitału zasobowego, nie należy do Wydziałów Zasobów, tymbardziej, że wymaga specjalnych wiadomości.

Nr VI/4/4955/31.

377.

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 13 stycznia 1931 r. w sprawie obciążenia kapitału zasobów wartością wytworów własnych.

Rewizje gospodarki zasobowej w Dyrekcjach Okręgowych Kabei Państwowych wskazują, że postanowienia zawarte w punktach 4 i 14b okólnika Nr VI/4008/23/28 z dnia 31.III. 1928 r. nie są przestrzegane. Pierwszy z nich zarządza, że jedynie Wydziały Zasobów mają przeprowadzać zakupy, drugi zaś wkłada na Wydziały Zasobów odpowiedzialność za przyjęcie do zapasu materiałów, części zapasowych lub inwentarza bez zamówień.

Zwracając na powyższe uwagę Dyrekcji wyjaśnia się:

1) że postanowienie punktu 4-go wspomnianego okólnika powinno mieć również zastosowanie i do wytworów własnych Dyrekcji tj., że wszelkie wytwory na zapas, tak warsztatów mechanicznych, jak i różnych wytwórni innych wydziałów, w tej liczbie służby drogowej i warsztatów elektrotechnicznych, mogą być dokonywane jedynie na podstawie zamówień, wydanych przez Wydział Zasobów i analogicznie do tego, jak to ma miejsce w stosunku do dostawców postronnych, wyroby te mogą być przyjęte do składnic i magazynów na podstawie protokołów odbiorczych. Odnośnie nasycania podkładów, szycia umundurowania i gaszenia wapna wydane będzie osobne zarządzenie;

2) że Wydziały Finansowe Dyrekcji przy likwidacji rachunków zasobowych nie powinny uznawać obciążeń kapitału zasobów wartością tych wytworów własnych, które zostały wykonane bez właściwego zamówienia lub zgody Wydziału Zasobów.

Poleca się Dyrekcjom wydać zarządzenia celem ścisłego wykonania niniejszego okólnika.

Nr VI/4/371/31.

378.

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 6 czerwca 1935 r. w sprawie zaliczania kosztów badań materiałowych.

W związku z okólnikiem Nr M. Z. XI. 401. 36 z dnia 3 kwietnia 1935 r. zarządzam:

1) co do kosztów przeprowadzonych powtórnych badań materiałów przez Chemiczny Instytut Badawczy na Żoliborzu na żądanie i koszt dostawców, to należy odnośne rachunki likwidować bezpośrednio przez zainteresowane D. O. K. P., a odnośne wpływy na rzecz Chemicznego Instytutu Badawczego zaliczać na r-k 7, k-to 20, subkonto 1 „Depozyty” „Sumy do zwrotu osobom prywatnym”.

2) Co do należności za badania, przeprowadzone w Centralnym Laboratorium Badawczym na P. K. P. na żądanie i koszt dostawców, to w najbliższym czasie Ministerstwo Komunikacji wyda odnośny cennik.

Potrącane z tego tytułu należności dla Centralnego Laboratorium Badawczego P.K.P. należy zarachowywać na konto dz. 2 rozdz. 2 § 5 poz. 3 „Opłaty za inne świadczenia”.

Nr MZ XI 401/61.

379.

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 31 maja 1929 r. w sprawie cen za węgiel dostarczony Międzynarodowemu T-wu Wagonów Sypialnych.

Wobec ujawnionej rozbieżności w zaliczeniu węgla dostarczonego Międzynarodowemu T-wu Wagonów Sypialnych, Ministerstwo poleca stosowanie na przyszłość następującego sposobu wypośredkowania cen dla wspomnianego Towarzystwa:

do ceny franco wagon kopalnia, podanej w cenniku jaki Ministerstwo przesyła do wiadomości Dyrekcji, ilekroć zachodzi zmiana w cenach zakupu węgla dla kolei państwowych, należy doliczać:

- 15% jako dodatek materiałowy od wartości węgla,
- koszt przewozu węgla z kopalni do stacji, w której się węgiel Towarzystwu wydaje, według normalnej taryfy handlowej,
- koszt własny dostawy węgla ze składu do wagonów Towarzystwa, o ile tej dostawy Towarzystwo nie dokonuje własnym personelem,
- 20% dodatku administracyjnego od kosztu pod b i c.

Nr VI/6122/23/29.

380.

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 2 sierpnia 1923 r. w sprawie współczynników wagowych węgla przy sprawdzaniu składów węglowych i skrzyń, którymi podawany jest węgiel na parowozy.

Jedna z Dyrekcji zwróciła się z zapytaniem, jakie mianowicie współczynniki stosować należy przy sprawdzaniu zawartości składów węglowych i przy ich przejmowaniu.

Ankieta przeprowadzona w roku zeszłym w tej sprawie potwierdziła zapatrywanie M. K., że o ile dla sortymentów drobnych obliczenie zapasów węgla w składach przez stosowanie współczynników stałych może być uważane za dość ściśle, to przy sortymentach grubszych (koleje takich mianowicie używają) taki sposób dostatecznie ścisłych wyników dać nie może. Waga 1 m³ takiego węgla zależy bowiem nie tylko od jego pochodzenia i sortymentu, lecz w bardzo znacznym stopniu także od tego, czy przeciętna wielkość kawałków w danej partii bliższa jest górnej, czy dolnej granicy charakteryzującej asortyment (np. węgiel „gruby” górnej granicy nie ma).

Tym między innymi, tłumaczy się różnica współczynników określonych drogą doświadczalną w różnych Dyrekcjach, jako to:

waga 1 m³ w kgr.

węgiel dąbrowskiego:	grubego	780 do 860
	kostki	780 — 845
	orzecha	760 — 850
	pospółki	720 — 875
węgiel Górnosławskiego:	grubego	780 — 830
	kostki	780 — 840
	orzecha	840 — 850
	pospółki	870 — 900
	miału	900

Wobec powyższego M. K. nie uważa za możliwe przepisywanie Dyrekcjom ściśle określonych współczynników, dla sprawdzania składów, zwłaszcza, że waga 1 m³ węgla w figurze składu zależy pozatem od tego w jakim stopniu węgiel ten uległ skruszeniu przy wyładunku i w czasie leżenia w składzie.

Współczynnikami z góry ustalonymi posilować się należy jedynie przy pierwszym pobieżnym sprawdzaniu składu, a i w tym razie należy od czasu do czasu i zależnie od stanu węgla w figurze podawać współczynniki rewizji drogą przeważania 1 m³ węgla wziętego z danej figury. Po sprawdzeniu pobieżnym należy przeprowadzać sprawdzenia ściślejsze, wybierając dla nich chwilę, kiedy rozchodowanie danej figury ma się ku końcowi, a więc kiedy mała zawartość figury gwarantuje, że i pomyłka będzie mała.

Przy sposobności przypomina M. K. okólnik swój do wszystkich Dyrekcji Nr 6089/26/21 z dnia 3.VI. 1921 r., podkreślając powiedziane w nim:

„poleca się przyjąć za podstawę nadal, że rzeczywista zawartość skrzynek nowych ma być komisyjnie stwierdzona przed ich oddaniem do użytku. Zawartość skrzynek już będących w użyciu ma być w ten sam sposób niezwłocznie sprawdzona. W skład Komisji wchodzić powinni: przedstawiciel służby trakcji, służby zasobów i delegat maszynistów.

Ponieważ waga jednostki objętości używanego węgla bardzo jest różna, w zależności od kopalni i gatunku (pospółka, kostka, gruby), ułatwienie zaś rachunkowości wymaga ustalenia dla skrzynek pewnego rozmiaru jednej stałej wagi bez względu na to, jaki mianowicie węgiel będzie nią odmierzany dla parowozów, niezbędne jest, ażeby wspomniane Komisje ustalały, na ile cm. wyżej lub niżej brzegów dana skrzynka ma być załadowana każdym najczęściej ze spotykanych w danym składzie gatunków węgla tak, ażeby waga nominalna odpowiadała rzeczywistej. Daty te powinny być podane do ogólnej wiadomości: nowy gatunek węgla, lub reklamacje powinny być zbadane również komisyjnie.

Analogicznie należy sprawdzać zawartość koszy, o ile węgiel wydawany jest na parowozy kosztami.

Nr VI/11169/28/23.

381.

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 28 grudnia 1933 r. w sprawie sprawdzania ilo- stanów materiałów zasobowych.

Przy rewizji gospodarki zasobowej w jednej D. O. K. P. stwierdzono, że magazynier zasobowy, mający brak materiałów w powierzonym mu dziale, wypożyczał brakujący materiał w innym magazynie na czas rewizji i przedstawiał go jako swój zapas.

Sprzyjał temu oszustwu przede wszystkim niedostateczny nadzór ze strony Dyrekcji, co znalazło wyraz w bardzo małym procencie sprawdzanych materiałów w stosunku do salda ogólnego, przy czym sprawdzanie ilo-
stanów przez kontrolerów zasobów w ogóle w danej Dyrekcji nie było stosowane.

Drugą okolicznością sprzyjającą powyższemu nieprawidłowościom było, że terminy sprawdzeń, które z natury rzeczy i zgodnie z art. 189 przepisów o nabywaniu i ewidencji materiałów z roku 1922, powinno się przeprowadzać niespodzianie, były w magazynach zawczasu wiadome.

Podając powyższe do wiadomości, przypominam w dalszym ciągu uwag, jakie zrobione były na konferencji z dnia 21/I. 1932 r. w M. K. w sprawach zasobowych z p. p. Dyrektorami Kolei Państwowych i Naczelnikami Wydziałów

Zasobów (protokół konferencji przesłany za Nr MZ. III, 48/4 z 29/II. 1932 r.), że do sprawdzania ilo-
stanów materiałów zasobowych obowiązane są nie tylko Wydziały Finansowe, lecz, w myśl regulaminu DOKP. i instrukcji Nr 21 i 22, powinny je przeprowadzać także Wydziały Zasobów, przy czym sprawdzanie to powinno obejmować również materiały znajdujące się w składnicach drogowych i bazach.

Przypominam również przewidziany w art. 195 punkt 8 przepisów o nabywaniu i ewidencji materiałów z roku 1922, obowiązek rachunkozdawców sprawdzania ilo-
stanów materiałów zasobowych we własnym zakresie. Sprawdzanie to powinien rachunkodawca przeprowadzić osobiście i tylko w razie koniecznym może w tym wyręczać się — wyznaczonym przez siebie zastępcą, na własną jednak odpowiedzialność. Sprawdzania te powinny być przeprowadzone tak często, jak tego wymagać będzie zapewnienie porządku w zapasach, w każdym razie każdy z materiałów powinien być w ten sposób sprawdzony co najmniej raz na dwa lata.

Zarazem ustanawiam następujący podział sprawdzeń ilo-
stanów materiałów zasobowych pomiędzy Wydziały:

- a) Ogólne, ilościowo — pieniężne sprawdzania okresowe ilo-
stanów materiałów zasobowych, mające w myśl przepisów odbywać się przynajmniej raz na 3 lata u każdego rachunkodawcy zasobowego, winny zarządzać i dokonywać Wydziały Finansowe D. O. K. P. z powiadomieniem Wydziału Zasobów, który według swego uznania może wyznaczyć swego pracownika celem wzięcia udziału w okresowym sprawdzaniu.
- b) Sprawdzania ilo-
stanu materiałów przy zmianie rachunkodawcy zasadniczo powinny być przeprowadzone przez oba Wydziały, jednakże w poszczególnych przypadkach niemożności udziału obu Wydziałów, pozostawia się Wydziałom Finansowemu i Zasobów każdorazowe porozumienie pomiędzy sobą, który z nich podejmie się sprawdzania;
- c) Wydziały Zasobów mają w miarę potrzeby i możliwie często przeprowadzać do-
razne sprawdzania ilo-
stanów poszczególnych materiałów zasobowych, a to celem zmuszenia magazynów do prowadzenia poprawnej gospodarki, do dokładnego przyjmowania i wydawania materiałów itp.

W końcu polecam przyjąć jako uzupełnienie art. 195-go Przepisów o nabywaniu i ewidencji materiałów z roku 1922 zasadę, że znalezione różnice winny być uzgodnione między Wydziałami Finansowym i Zasobów, bez względu na to, którego z nich delegat różnicę znalazł, co jednak nie wstrzymuje bezwłocznego zaksięgowania różnic.

Nr MZ I 13/10.

382.

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 3 lutego 1927 r. w sprawie naturalnego ubytku różnych materiałów.

Niektóre Dyrekcje wystąpiły do Ministerstwa Komunikacji w sprawie ustalenia norm braków materiałów w magazynach, z uwagi na naturalny ich ubytek.

Ministerstwo jednak jest przeciwne ustaleniu takich norm, gdyż mogłoby one służyć z reguły do wykazywania braków materiałów w magazynach, często bez istotnej przyczyny, naturalny zaś ubytek materiałów zależny jest nie tylko od specyficznych ich własności, ale również od wielu różnorodnych przyczyn, jak czasu przechowania, jakości opakowania, miejsca przechowania itp., które to przyczyny nie zawsze dadzą się ująć w ścisłe normy.

Wobec czego w razie skonstatowania braku materiałów, Ministerstwo zleca przeprowadzać każdorazowo i indywidualnie dochodzenia dla zadecydowania, które braki należy odnieść na koszt winnych, które zaś uznać za spowodowane przez naturalny ubytek, przy czym decyzja w tych sprawach, należy do kompetencji Dyrektora kolei.

Dla zebrania zaś materiałów potrzebnych do oceny wysokości tych braków, poleca się nadesłać do M. K. odpowiednie wnioski względnie poddać uprzednio praktycznym obserwacjom i teoretycznym badaniom zjawiska naturalnego ubytku różnych materiałów, znajdujących się w różnych warunkach.

Zestawienie otrzymanych wniosków M. K. prześle Dyrekcyjom dla orientacji.

Nr VI/1685/23/27.

383.

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 2 czerwca 1936 r. w sprawie składowego za przechowywanie materiałów w magazynach zasobowych.

Ministerstwo Komunikacji powiadamia, że stawki składowe za przechowywanie materiałów i przedmiotów inwentarzowych w magazynach zasobowych, powinny być pobierane według Taryfy Towarowej Cz. I-B, Rozdz. IV, poz. 9 „Opłaty za przechowywanie przesyłek” tj. w składach po 5 gr. (pięć gr.), zaś na placach pod przykryciem oponami 3 gr., a bez przykrycia 2 gr. od każdych 100 kg za jedną dobę, niezależnie od czasokresu przechowywania.

Przy materiałach określonych w jednostkach innych niż wagowe — celem pobrania należności za przechowywanie należy wagę określić. Warunek pobierania składowego powinien być zamieszczany w zamówieniach i umowach.

Nr MZ IX. 910/37.

384.

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 8 kwietnia 1937 r. w sprawie zwrotu materiałów otrzymywanych od innych D. O. K. P.

Ministerstwo Komunikacji stwierdziło, że częstokroć otrzymywane z nadmiernych lub zbędnych zapasów innych Dyrekcji materiały okazują się niezdatnymi do użytku i są zwracane z powrotem.

Dla uniknięcia wydatków za przewóz niezdatnych do użytku materiałów, Ministerstwo Komunikacji poleca, aby w wykazach nadmiernych względnie zbędnych materiałów figurowały tylko materiały przydatne do użytku i takie tylko były wysyłane innym Dydekcyjom.

W razie otrzymania przez Dyrekcje niezdatnych do użytku materiałów, te ostatnie nie mogą być zwracane, lecz winny być zamagazynowane przy jednoczesnym złożeniu do Ministerstwa Komunikacji odnośnego raportu.

Jednocześnie tracą moc obowiązującą zarządzenia: Nr VI 9825/23/26 z dn. 5.VIII. 1926 r. i Nr MZ X. 947/25 z dn. 26.VI. 1936 r.

Nr MZ IX. 913/13.

385.

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 8 kwietnia 1937 r. w sprawie przyjmowania węgla w składach opałowych.

W celu uporządkowania sprawy przyjmowania węgla służbowego w kolejowych składnicach opałowych oraz ujednolinitości sposobu postępowania w razie braków powstających przy przewozie węgla do składnic, lub różnic w jego gatunku — Ministerstwo Komunikacji zarządza co następuje:

1. Po nadejściu wagonów z węglem na stację odbiorczą należy przede wszystkim sprawdzić, czy powłoka od skroplenia węgla wapnem nie wskazuje, że zawartość wagonów jest naruszona. Jeżeli są ślady nadebrania węgla, lub jeżeli węgiel był w drodze przeładowany, to należy żądać zważenia wagonów i sporządzenia protokółów. Kiedy niema okoliczności, nastroczających podejrzenia co do całości przesyłek, należy również żądać ważenia w miarę możliwości wszystkich wagonów, a gdyby to było połączone z trudnościami, to co najmniej 5% nadeszłych wagonów.

W razie stwierdzenia braku, należy żądać sporządzenia protokołu. Nr protokołu i wysokość braku należy zapisywać w książce kontroli stosów (figur, sztabli) i w dzienniku przybycia wagonów z węglem, w uwagach przy pozycji danego wagonu.

Węgiel zapisuje się zawsze na przychód ilością, podaną w dowodach przewozowych. Dowody stwierdzonych braków składnica prze-

chowuje w celu okazania ich przedstawicielowi Dyrekcji przy sprawdzaniu składnicy.

2. Jeżeli przy rewizji składnicy stwierdzony będzie brak węgla, to część braku, na którą przedstawiono protokoły, sporządzone o brakach w wagonach, wyładowanych do tego stosu, w których brak stwierdzono przy rewizji, należy uważać za usprawiedliwioną.

3. Jeżeli przy wyładowywaniu węgla okaże się, że wagon nie był należycie oczyszczony na kopalni przed naładowaniem, to składnica powinna niezwłocznie sporządzić o tem protokół z udziałem przedstawiciela stacji i przesać go do Wydziału Zasobów, który zarządza wtedy spisanie brakującego węgla, tak co do ilości jak i wartości z właściwego rachunku zasobowego, powiadamiając o tem Biuro Węglowe, (lub Dyrekcję Krakowską — jeżeli sprawa dotyczy węgla krakowskiego) w celu potrącenia wartości zabrakowanego węgla z rachunku dostawcy na rzecz Dyrekcji, w której zanieczyszczenia wagonu stwierdzono.

4. Każda partia węgla, po przekazaniu jej do składnicy powinna być przed wyładowaniem obejrzana przez zarządzającego składnicą i miejscowego przedstawiciela służby Mechanicznej w celu sprawdzenia, czy węgiel odpowiada żądaniom co do sortymentu i czy niema innych wad, dających powód do reklamacji. W razie ujawnienia takich wad, zarządzający składnicą i przedstawiciel służby Mechanicznej sporządzają o tem protokół. Węgiel zakwestionowany, składnica wyładowuje oddzielnie i o wykryciu wad powiadamia telegraficznie Wydział Zasobów Dyrekcji, która deleguje niezwłocznie swego przedstawiciela dla powtórnego sprawdzenia. Wyniki powtórnego sprawdzenia wciąga się do pierwotnego protokołu. W razie potwierdzenia, że węgiel rzeczywiście jest nieodpowiedni, Dyrekcja zawiadamia telegraficznie o szczegółach Biuro Węglowe (co do węgla krakowskiego — Dyrekcję Krakowską) dla powiadomienia dostawcy o zakwestionowaniu węgla i o zachowaniu go dla obejrzenia w ciągu 14 dni.

Zapłata za węgiel zakwestionowany powinna być wstrzymana.

W ciągu wspomnianych 14 dni węgiel zakwestionowany powinien być przechowywany osobno. Po 14 dniach magazyn może wydawać węgiel, jeżeli mimo wad nadaje się on do użytku. Jeżeli Dyrekcja dojdzie z dostawcą do porozumienia co do rozrachunku za węgiel zakwestionowany, to zawiadamia o tem Biuro Węglowe (lub Dyrekcję Krakowską, jeżeli sprawa dotyczy węgla Krakowskiego) dla opłacenia go po wspólnie określonej cenie, w razie zaś niedojścia do porozumienia, przekazuje sprawę Ministerstwu.

Przy dostawie węgla płókanego oraz świeżych brykietów, kopalnie w myśl warunków technicznych na dostawę węgla, obowiązane dodawać bezpłatnie nadwagę w wysokości 2%; w związku z tym w dowodach przewozowych powinny być wykazywane:

waga węgla do opłaty — (a) klg.
dodatek w/g umowy — (b) klg.

Razem . . . . . klg.

W tym przypadku, na przychód do księgi magazynowej Z Nr 18 należy wpisywać tylko ilość (a).

Ponadto wobec zachodzących wypadków znajdowania materiałów wybuchowych w węglu, M. K. w porozumieniu z Ministerstwem Przemysłu i Handlu zarządza co następuje:

1. w razie znalezienia materiału wybuchowego w węglu należy przystąpić natychmiast do sporządzenia odpowiedniego protokołu przy udziale miejscowej policji i na miejscu znalezienia materiału wybuchowego.

2. w protokóle niezbędnym jest stwierdzenie pochodzenia węgla (należy wymienić nazwę kopalni, dla możliwości pociągnięcia danej kopalni do odpowiedzialności) oraz wskazanie Nr wagonu, Nr kwitu przesyłkowego, sortymentu węgla i daty wysyłki węgla z kopalni.

3. resztki znalezionej materiału wybuchowego lub środków zapalniczych należy oddać miejscowej policji do przechowania, o czym należy zaznaczyć w protokóle, protokół zaś przesać Urzędowi Górniczemu, w rejonie którego dana kopalnia się znajduje.

Jednocześnie tracą moc obowiązującą zarządzenia Nr VI/4627/23/24 z dnia 5.IV. 1924 r.; Nr VI/13445a/23/24 z dnia 26.VIII. 1924 r.; Nr VI/12832/23/26 z dnia 3.IX. 1926 r.; Nr MZ I 2/1 z dnia 9.V. 1932 r. (Dz. U. M. K. Nr 14 z 1932 r.); Nr MZ VI 184/71 z dnia 8.X. 1934 r.

Nr MZ IX. 901/5.

386.

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 8 kwietnia 1937 r. w sprawie utrzymania i wymiany inwentarza użytkowego.

Z wyjaśnień Dyrekcji dawanych w sprawie obrotu w kapitale zasobowym upatruje się niewłaściwe postępowanie niektórych Dyrekcji odnośnie inwentarza użytkowego.

Niektóre Dyrekcje wybierają z magazynów przedmioty inwentarzowe nowe wzamian starych, które mogłyby być jeszcze naprawione i nadal używane — w podobnych wypadkach magazyny naprawiają używane przedmioty na rachunek kapitału zasobowego i przechowują u siebie na rachunku zasobowym do dalszego zapotrzebowania.

Następstwem tego jest — że: 1) w magazynach zasobów przeznaczonych zasadniczo do przechowywania materiałów nowych nagromadza się starzyzna, 2) bez potrzeby zakupuje się przedmioty nowe, obciążając tym nadmiernie Działy XVII — XXII mianownictwa, (przeciążone już obecnie znacznie we wszystkich D. O.

K. P.) i 3) obciąża się kapitał zasobowy, wbrew właściwemu jego przeznaczeniu, kosztami naprawy inwentarza użytkowego, dla których każda służba ma w swoim budżecie wyznaczony kredyt na „naprawę i wymianę inwentarza”.

Powyższe niewłaściwości, jeżeli nie są następstwem niedopuszczalnych przeoczeń ze strony Wydziałów Zasobów i kontroli materiałowej, tłumaczyć by należało nieprawidłowym zrozumieniem części „K” (napraw inwentarza Art. 97 — 108) Przepisów o nabywaniu i ewidencji materiałów i przedmiotów inwentarialnych z r. 1922.

Wyjaśniając, że wspomniana część „K” przepisów, dotycząca wyłącznie inwentarza użytkowego, nie daje prawa dokonywania napraw inwentarza użytkowego na rachunek kapitału zasobów, Ministerstwo Kom. zleca:

1) urzędy użytkujące, winny dbać, aby ich inwentarz użytkowy był zawsze w stanie datnym do użytku;

2) otrzymanie nowego inwentarza z magazynu jest dozwolone w dwóch wypadkach — mianowicie: dla zwiększenia inwentarza jeśli na to są udzielone kredyty inwestycyjne i dla wymiany niezdatnego do użytku skasowanego. Wybieranie nowego inwentarza wzamian starego nadającego się jeszcze do naprawy, stanowczo zabrania się;

3) naprawa inwentarza użytkowego powinna się odbywać jedynie na kredyty eksploatacyjne danego urzędu użytkującego (naprawa i wymiana inwentarza) nigdy zaś na rachunek zasobowego, czy to przez zarachowanie kosztów naprawy na ten kapitał bezpośrednio, czy w drodze doliczania kosztów naprawy do ceny ewidencyjnej inwentarza używanego zaprzychodowanego do zapasu materiałowego;

4) Odbiór inwentarza użytkowego przesłanego do magazynu do kasacji, za dowodami sporządzonymi, w myśl art. 109 p. 2 przepisów: „o nabywaniu i ewidencji materiałów” — magazyn potwierdza tylko tymczasowym dowodem nie obciążając nim danego rachunku inwentarza użytkowego. Inwentarz ten do czasu skasowania go przez komisję, pozostaje w ewidencji, tego urzędu, który go przysłał do kasacji. Urzędy mogą zdawać do kasacji tylko inwentarz zupełnie do dalszego użytku niezdatny, **nie mogący być naprawiony**. Jeżeli mimo to z liczby przesłanych do kasacji przedmiotów inwentarialnych komisja kasacyjna, zakwalifikuje niektóre do naprawy, magazyn zarządzi wykonanie tej naprawy na rachunek tego działu służby, od którego pochodzą.

Odzyskane z kasacji inwentarza użytkowego, stare materiały, przyjmują magazyny do swego zapasu materiałów, według cen ustalonych dla starych materiałów. Wartość odzyskanych materiałów, z kasacji inwentarza, zarachowują urzędy, których inwentarz skasowano w rachunku materiałowym (sprawozdaniu budżetowym) na dobro swego konta budżetowego, jeżeli odzysk pochodzi z inwentarza,

w których miejsce musi być wydany nowy inwentarz, lub na dochód Dz. II rozdz. 2 § 13 (różne wpływy) jeżeli odzysk pochodzi z kasowanego inwentarza bez wymiany. Tylko w wypadkach, kiedy użytkujący urząd posiada nadmiar inwentarza użytkowego ten ostatni może być z zezwolenia Naczelnika Wydziału Zasobów przyjęty do magazynu tylko ilościowo. Magazyn prowadzi ten inwentarz w swym rachunku inwentarza użytkowego; przy wydaniu go do użytku poszczególnym urzędem, magazyn zalicza go tylko ilościowo.

5) Powyższe specjalnie odnośnie pilników, uzupełnia się następująco:

a) pilniki wymagające naprawy winny urzędy użytkujące wysłać w terminach, które ustali dyrekcja do głównych warsztatów. Warsztaty jeśli posiadają potrzebne urządzenia, prowadzą naprawę pilników na roczne zlecenie, zarachowując następnie kosztą naprawy na ogólnych zasadach urzędem użytkującym na ich konta „naprawy i wymiany inwentarza” w przeciwnym razie oddają je do naprawy wytwórniom prywatnym, zarachowując kosztą jak wyżej. Przed przystąpieniem względnie przed oddaniem pilników do naprawy, warsztaty sortują je i niezdatne do naprawy zdają w zwykłym trybie, ustalonym dla inwentarza użytkowego, do magazynu jako łom. (patrz p. 4).

Jeżeli Warsztaty Główne nie mają urządzeń dla naprawy pilników, Dyrekcja może czynność sortowania pilników oddawania ich do naprawy i dalsze czynności, jak zdawanie niezdatnych do magazynu, rozsyłanie naprawionych ich właścicielom itd. przekazać parowozowni, lub innym warszatom Wydziału Mechanicznego, które z uwagi na miejscowe warunki najbardziej się do tego nadają.”

Powyższe wskazówki Ministerstwo Kom. poleca na przyszłość szczególnej uwadze Naczelników Wydziałów Zasobów i Kontroli materiałowej.

Jednocześnie tracą moc obowiązującą zarządzenia nr 1232/23/25 z dnia 27.IV. 1926 r. i nr 1232/23/26 z dnia 13.V. 1927 r.

Nr MZ. IX. 901/4.

387.

Okólnik Ministerstwa Komunikacji z dnia 8 kwietnia 1927 r. w sprawie stosowania zimowego oleju wulkanowego i sposobu obniżenia punktu krzepnięcia.

Dla pewności, że z nastaniem pory zimowej maźnice wagonowe będą zawierać wyłącz-

nie olej zimowy (o punkcie krzepnięcia minus 18° C) bez domieszki oleju letniego Ministerstwo Komunikacji zarządza stosowanie oleju zimowego od 1 października.

Oleju zaś letniego od 1 marca do 1 października.

Celem obniżenia punktu krzepnięcia oleju wagonowego zimowego podczas silnych mrozów M. K. zaleca mieszać ten olej z olejem solarowym o punkcie krzepnięcia minus 30° C w sposób następujący:

służbie dokonywującej smarowania osi parowozowych i wagonowych wydawać olej wagonowy zimowy z dodaniem:

a) przy temperaturze powietrza od minus 10° C do minus 20° C — 5% oleju solarowego,

b) przy temperaturze poniżej minus 20° C — 10% oleju solarowego, przy czym w razie wyjątkowo silnych mrozów dopuszczalne jest wydawanie nawet 15% oleju solarowego.

Przy temperaturze do minus 10° C należy stosować olej wagonowy zimowy bez żadnej domieszki, ponieważ dostawcy gwarantują zgodnie z warunkami techn. krzepnięcie oleju przy — 18° C.

Po dodaniu oleju solarowego należy smar jaknajdokładniej wymieszać, aby otrzymać jednolity produkt przy czym magazyny filj. wzgl. parowozownie, które wydają olej wagonowy mogą zawczasu przygotowywać omawiane mieszanki, lecz tylko w ilości nie przekraczającej jednodniowego zapasu.

M. K. nadmienia, że przez dodanie oleju solarowego zmniejsza się smarność i obniża punkt zapłonięcia oleju wagonowego, że wobec czego należy przestrzegać, aby to dodawanie nie było dokonywane niepotrzebnie.

Na podstawie badań laboratoryjnych punkt krzepnięcia oleju wagonowego zim. obniża się w sposób następujący:

przez dodanie 5% oleju solarowego do minus 22° C;

przez dodanie 10% oleju solarowego do minus 27° C;

przez dodanie 15% oleju solarowego do minus 31° C.

Jednocześnie tracą moc obowiązującą zarządzenia nr VI. 13104/23/24 z dnia 12.VIII. 1929 r. i nr VI. 16426/4/29 z dnia 8.XI. 1929 r.

Nr MZ. IX. 902/65.

Adres Redakcji:

Ministerstwo Komunikacji ul. Chałubińskiego 4, Gabinet Ministra, pokój Nr 27, tel. 522.00, wewn. 101.

Adres Administracji:

Administracja Wydawnictw Ministerstwa Komunikacji ul. Chałubińskiego 4, pokój Nr 123, II p., tel. 8.26.28. Konto czekowe PKO. Nr 30.658.

Warunki prenumeraty w kraju: rocznie zł 8.—; półrocznie zł 4.—; kwartalnie zł 2.—; cena numeru 50 gr.

Do nabycia w Administracji Dz. Urz. M. K. lub w Administracji Dz. Zarz. D. O. K. P. Prenumeratę wpłaca się z góry przed rozpoczęciem kwartału, półrocza lub roku. Reklamacje z powodu nieotrzymania pojedynczych numerów Dz. Urz. M. K. wnosi się do właściwych urzędów pocztowych, najpóźniej 3-go dnia po otrzymaniu następnego z kolei numeru Dziennika. Reklamacji spóźnionych lub wniesionych w sposób niewłaściwy nie uwzględnia się. Za zmianę adresu opłata wynosi 50 groszy.

Cena ogłoszeń: od wiersza zł 1; za stronę zł 100.

Ogłoszenia prywatne można umieszczać tylko na luźnych kartkach dołączonych do Dziennika. Administracja Dziennika nie odpowiada za niedotrzymanie terminu ogłoszenia.

WYDAWNICTWO MINISTERSTWA KOMUNIKACJI.

